

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-út 4 szám
hova a előfizetési pénzek,
hirdetések és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Nyitott térben egy sor
közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre . 2 frt. 50 kr
Negyedévre 1 frt. 25 kr

SZEKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok nem
visszatérnek

Kultúra és kenyér.

A mióta az értelmiségi pályákat a joggyen-
lőség a társadalom összes rétegeinek megnyitot-
ta, a tudomány egyuttal kenyér is. Nem egy
kiváltságos, földi javakkal is megáldott társadalmi
osztályé többé a tudományos pálya, hanem
mindenkié — gazdagé, szegényé egyaránt —
aki részt kér magának belőle. Sőt a kevésbé
tehetős családi vagyonnal bíró osztály sűrűbben
és buzgóbban keresi föl a nagyobb képzettséget
kívánó pályákat, mert csak ez az egyetlen mód
kinálkozik arra, hogy kiemelkedhessék a saját
rétegéből. A tudományt mivelik hát manapság
a tudományért magáért, de a kenyérért is.

Am az új rend még nem ment annyira át
vérünkbe, hogy az értelmiségi pályákat az új
rend szempontjából kellőképp fel tudják fogni.
Lehet, hogy önzésünk, lehet, hogy idealizmu-
sunk sugalja azt a nézetünket — legalább
szeretünk hajolni e nézet felé — hogy a tudom-
ányért nem kell csengő ércszel fizetnünk,
hogy az agynak nem pénzzel, hanem tisztelet-
tel és elismeréssel, ha tetszik babérral — kell
adoznunk.

Csakugyan van ebben a felfogásban valami
emelkedett, de nem számol e felfogás a való
élettel, a kézzel fogható valósággal és azzal,
hogy a tudomány csak a léleknek táplálék, de
a testnek nem.

Az értelmiségi pályákon levők nem is
fojthatják el panaszait. Némely pályán a baj
ugyan nem akut, de vannak pályák, amelyeken
a helyzet szinte tarthatatlan. Így az orvosi pá-

lyán lévők, a budapesti orvosi kar, bizonyára
a körülmények súlyos terhétől nyomva fakadt
ki a mult héten a tarthatatlan állapotok ellen.
Volt e kifakadásban tán kelletnél több szenvedé-
ly és keserőség, de semmi kétség, az orvosi
kar panasza lényegében érthető, mert az összes
értelmipályák panaszai nyilvánulnak meg benne.

Az orvosi pálya a legszebb és legnemesebb
kulturális — humanitárius pályák közül való.
Céljai, feladatai ideálisak: az emberi nem testi
és lelki szenvedéseinek apasztása, a test meg-
erősítése, a lélek vigasztalása. Es az orvosi kar
magaslatán is áll e feladatoknak. Az orvos
élete a fáradozások láncolata, igazi pihenése a
jó orvosnak nem is lehet, mert a beteg szen-
vedése nemcsak elméjét, de szívéit is foglalkoz-
tatja.

Méltán igényt tarthat tehát az orvos a tár-
sadalom és az egyes embernek hálaárára. Ezt a
hálat azonban a társadalom és az egyes ember
nemcsak elismeréssel kell hogy lérőjja, hanem
azzal is, hogy anyagi eszközökkel, mondjuk
ki kerekén, fizetéssel módot ad az orvosnak,
hogy hivatásának élhessen s hogy egyáltalán
élhessen.

De ugyanez nem csak az orvosi karra
vonatkozik. Az orvosi kar panaszai csak az az
ötlet, amely alkalmosszerűvé tette ezt a tár-
sadalmi kérdést.

Az értelmiségi pályákon levők általában
ráillik az, amit az orvosok felpanaszolnak. A
feladatok, melyeket e pályák betöltenek és a
munka, melyet végeznek, nincs arányban azzal,
amit ezek fejében a társadalom nyújt.

De a társadalom nem csak hivatásuk be-
töltését és a földadatuk teljesítését követeli tőlük,
hanem sokkal többet. A társadalomnak vannak
kulturális intézményei, melyeket az emelkedett
értelmiségű társadalmi osztályok részére terem-
tett. Ez intézményeket ez osztályoknak maguknak
kell fentartaniok. Ez osztály pedig épp az
az osztály, melyet viszont a társadalom nem
tart fenn, legalább nem méltányosan. A mérleg
egyik serpenyőjében vannak tehát az óriási
kulturális terhek, a melyeket az értelmiségi
pályákon lévők a társadalom ráró, a mérleg
másik oldala, a társadalom ellenszolgáltatásai,
pedig nem nyom eleget. Nem csoda tehát, ha
a mérleget azok a nagy terhek felbillentik s a
kulturális terhek nyomását nem bírják el ép
azok, akik a kultúrát csinálják, nevelik és
emelik.

Az is igaz viszont, hogy olyas represszá-
liákat, a melyeneket nyilván csak a tulhajtott
tudósítói fantázia fogant mint orvosi sztrájk
és ehez hasonlók, alkalmazni nem lehet. Leala-
csonyítaná önmagát az a pálya, mely a tár-
sadalom bosszúval fenyegetné. A sztrájk magában
véve is erkölcsstelen eszköz, a melyet csak az
emberi szenvedély és nem az okosság sugal;
a tudomány azonban magában is kizárja a
holmi munkabeszűntetést. Mert ha az orvos
vagy ha tetszik a tanár, az ügyvéd stb. stb.
fáradozásáért megkívánhatja is az anyagi jutal-
mat, azért tudományát és hivatását mivelnie kell
akkor is, ha ezt a jutalmazást a társadalom
ideig óráig meg is tagadja. A tudomány
magában is jutalom s aki bármiért is lemond
róla, az nem kívánta igazán.

TÁRZA.

A kis Jézus képéhez.

Előveszem sokszor, sokszor,
Mindennap kis képedet;
Mecsókolom glóriádat
Mosolygó, kék szemedet.
Te vagy az én talizmánom,
Féltett kincssem, boldogságom,
Hosszú ingű kis Jézus.

Mikor a nagy iskolába,
Mint kis fiú, jártam én,
Akkor lettél kicsiny Jézus,
Ugy-e akkor az enyém?
Azóta itt vagy könyvemben,
De még inkább a szívemben,
Hosszú ingű kis Jézus.

Jó apám, az Isten áldja,
Igy szólt hozzám akkoron
— Fiam, tudod, nincsen pénzem,
Emlékül, im, ezt adom.
Ez legyen az eszményképéd
Jó barátod, hű vezéred,
Hosszúingű kis Jézus.

S könnyű szökött ki két szeméből,
Mikor nekem átadott.
Ki tudja, mit érezhetett?
Örömet vagy bánatot?
De azt tudom, hogy te lettél
Éltem utján a vezérfény,
Hosszú ingű kis Jézus.

... Most meg sokszor én keservek,
Mikor nézem képedet;
Hiszen, tudod, ellemettem,
Ki akkor így könnyezett.
Óh, légy neki is vezére,
Siron túli üdvössége,
Hosszú ingű kis Jézus.

Kovács József.

Két asszony.

Irta: Tutsekné Bexheft Lilly. — (Folytatás és vége.)

Ijedten áll meg a fenyők környezte pad előtt.
„Bocsánat nagysád!”
Tuszkayné mosolyogva nyújt kezét.
„Ó, nem tesz semmit! Engem nem zavar.”
Mintha valami titkos rokonszenv láthatatlan köte-
lékébe fonódnék e két asszony közül. Könnyedén meg-
indul a társalgás; Flóra élénkebb, kedvesebb lesz, mint
idegenekkel ezekben lenni szokott, és Edit mohó
örömmel hallgatja minden szavát ennek a csodálatos
szőke asszonynak.

Sárka pedig hiába keresi nővérét, sehol se tud
ráakadni.
Éppen Bolának panaszkodik az ő nagy elhagyat-

tottságáról, mikor az asszonyka eléjük toppan, kipirult
arczsal, ragyogó szemekkel. És nem győzi dicsérni új
barátnője szépségét, kedvesességét! A fiatalok ellenben
meglehető szórakozottan hallgatják.

Es ez első találkozás után igen gyakran találko-
znak egymással, Flóra és Edit. Együtt sétálnak óraszámra
az erdőben, bizalmasan tegezik egymást, elmondják
életük és házasságuk történetét.

Csak a féltve titkolt illuzióiról nem beszélt
Edit, — pedig úgy szeretné éppen ezt elmondani!
Sárka Bélával mersze előttük jár.

„Oly régen óhajtottam magamnak egy ily barát-
nőt, mint te vagy! Az én egész életem csupa üres
csillogás. Férjemnek nincs ideje sokat foglalkozni
velem. Te vagy az első, akihez bizalommal fordulok!”

„Pedig te nagyon boldog lehetsz, Flóra! Az a
tudat, hogy tehetséged előtt elismeréssel hajol meg a
világ, megelégedéssel, örömmel töltheti el a szívedet.
Ó, hogy szeretnék ily szerencsés lenni én is! Miadéig
az volt a legszeb ábrándom, hogy ünnepelet, híres író-
leszek.”

„Igazán? Látod, ezt nem is mondtad nekem!
Te irsz?”

„Abbahagytam már. Arthur vette el a kedvem.
Ő azt akarja, hogy egyedül csak az ő felesége legyenek:
semmi több, és semmi más.”

Tuszkayné felsóhajt. Ha az ő férje így gondol-
koznék!

„De ha tudnám, hogy tehetségem van hozzá, újra
felvenném a tollat. Csak hogy nem tudom, nem bizom
bennem.”

Flóra már ismét mosolyog.

„Tudod mit! Add ide valami régi kéziratodat.
Majd én Nándornak megmutatom.”

„Ez nagyszerű ötlet! Igazán, nagyon hálás leszek
érte!”

A fiatalok közt, úgy látszik, valami vélemény kü-
lömbőség merülhetett fel, mert Sárka cserben hagyva
lovagját, néniéhez siet.

Szemben áll hát e két véglet: a kulturális hivatal és a megélhetés. Még pedig nem akármi féle megélhetés. Mert a társadalom igen magasra tűzte ki a kultúra vezetőjének standart of lifeját. A két végletet kiegyeztetni: ezt a társadalmi problémát kell megoldania a jövőnek, mert a probléma felette kényes és a társadalom gondolkodás módjának átalakulását követeli, hogy megoldható legyen. A két véglet egy-egy szélsőség s nincs nehezebb, mint szélsőségek közt az arany közép-utat megtalálni.

A probléma megoldásában azonban nemcsak a társadalomnak lesz része, hanem az államnak is. Elsősorban az államnak kell majd jó példával előljárni olyképp, hogy azokat a funkcionáriusait, melyektől fokozott értelmiséget és képzettséget követel, jelentékenyen fokozottabb anyagi jutalommal tüntesse ki. Másrészt pedig gondosan, törvényekkel biztosítsa az állam azokon a kulturális pályákon a megélhetést, a mely pályák ma ki vannak téve a társadalom önkényének, mint például az orvosi pálya.

Ha az állam mindenről gondoskodni fog, a társadalom felfogása is át fog alakulni és köztudattá válik a társadalomban az a felfogás, hogy aki olyan elsőrangú társadalmi szükségletet elégít ki, mint a milyen a kultúra, az számíthat arra, hogy a társadalom viszont fedezze az ő legelső-rangú szükségletét, mint a milyen az illő megélhetés.

Hivatalos közlemények.

7413 ikt III. 1898.

Hirdetmény

A cs. és kir. sorhadbeli tartalékos katonák f. évi ellenőrzési szemléje Békés vármegye alispánjától 1886/1898 ikt. szám alatt kiadott utazási és működési tervezet szerint Szarvason a következő sorrendben fog megtartatni: Október 14-én Szarvasiak az 1888, 1889, 1890, 1891 és 1892 évből. Október 15-én Szarvasiak az 1893, 1894, 1895, 1896 és 1897 évből. Október 16-án Ócsöd és kondorosiak mind. Október 17. Szentandrásiak mind.

A szemle a fenti napokon Szarvas köz-
szégházánál fog megtartatni mindenkor reggeli 8 órakor veszi kezdetét.

Szarvas 1898 szeptember 21
Az előjárók nevében:

SALACZ
jegyző

7413. 1898. ikt.

Hirdetmény

A m. kir. gyulai 2 ik honvéd kiegészítő parancsnokságnak 2150 kieg. szám alatt kiadott utazási és működési tervezete szerint az 1898 évi honvéd ellenőrzési szemle Szarvason a következő napokon fog megtartatni:

Október 7-én Szarvasiak 1886-1891 évből. Október 8-án Szarvasiak 1887-1891 évből. Október 9-én Szarvasiak 1892-1897 évből. Október 10-én Szent. András Kondorosiak mind. Október 11-én Ócsödiek mind az ellenőrzési szemle a rendelt napokon Szarvason a közszégházánál reggel 8 órakor veszi kezdetét.

Utószemle Gyulán november 25 és 26-ik napján fog megtartatni.

Szarvas 1898 szeptember 10

Az előjárók nevében:

SALACZ
jegyző

Felhívás

Szarvas nagyközség Békés megyében az újonnan épült modern „Árpád” szálló telkén a város legfőbb helyén ártézi víz és gőzfürdőt óhajt építeni

Irányadásul közöttek:

1 A teltek használata ingyen adatik, a vállalkozó bizonyos évtizedeken kizárólag huzza a jövedelmet, községi adó alóli felmentés, eset leg egyéb kedvezmények mellett

2 a szerződéses idő lejártá után a fürdő a község tulajdonává válik

3 az ártézi kut vízfeleslege rendelkezés alatt áll.

Helyi viszonyok:

25000 lakos, nagy vidék, kir. jbiroság m. kir. posta és távirat hivatal, m. kir. adohivatal főszolgabiroi székhely, vasuti főnökség osztály mérnökség s más hivatalok főgymnasium 400

bizony semmit sem ér, hogy a régiéknél is sokkal rosszabb.

Könyvek szöknek a szemébe, és újra neki ül. Kétségbeesett harcot vív tollával a gyakorlatlanság, ezerfejjű szörnyetege ellen.

Nem megy az erdőbe. Egész nap dolgozik, míg halálosan elfárad, kimerül belé.

Ez szemekkel bámul ki az ablakon. Összebomlanak a képzelem csodás alakú légvári. Hasztalan Minden törekvés. Anyjának igaza volt: neki nincs tehetsége az

Handosan felzokog. És a könyvek lassan lassan megnyitják a családás keserűségét. Arra gondolt, hogy frje van, akit szeret, otteona, ahová elmenekülhet a családás kitértetei elől.

Kopodnak az ajtón, és a szobalány lép be. távirattal a kezében.

Edít felszakitja, és arcán az öröm sugára villan át.

„Ma este érkezem. Artur.”

Ez a sürgöny tartalma.

Sietve felöltözik, kocsit rendel s egy fél óráva később már útban van Tátra-Lomnic felé, türelmetlenül várva a lassú, késő vonatot.

Kacagva borul térje nyakába, és alig győzi beszéddel, hogy mennyire örül ennek az édes meglepetésének, mily boldog, hogy viszontláthatja?

Igaz, őt nem várja kíváncsiak tömege: csak Sárka, Béla, és Tuszka.

De Takács Arcza ragyog a boldogságtól, és a boldogságtól, és az asszonyka oly édesen nevet!

Székely Bélát pedig völgyényi minőségében mutatja be leendő sógorának.

És Tuszka, az ünneplélt hirneves asszony, szomorú lemondással mosolyog ennyi boldogság láttára.



tanulóval, tanító képezde, jo modu közönség

Vállalkozók felhivatnak, hogy a közelebb feltételek iránt a község előljároságánál tájékozást szerezve a tervezet f. évi okt. hó, 31 ig az előljároságnál nyujtsák be

Szarvason, 1898 évi szeptember 15-én

Előjárók nevében:

DANCS BÉLA,
első jegyző.

MELIS JÁNOS
bíró.

Ujdonságok.

— **Értekezlet** a Körös hajózhatóvá tétele tárgyában. A budapesti Schlesinger és Polakovits gabona kereskedő cég kezdeményezésére az aradi keresk. és iparkamara leiratot intézett a járás főszolgabirojához, miszerint a körös hajózhatóvá tétele, Szarvas városnak hajóforgalmi központtá való emelése tárgyában az irányadó tényezőkkel egy értekezletet tartson, ahol vélemény mondatnék ki arra nézve mi volna a teendő a fenti cég beadványában említett eszme megvalósítása érdekében, hogy e vélemény alapján azután a kereskedelmi és iparkamara kerülete érdekében szintén megtehesse a további lépéseket. A főszolgabiro eme megkeresésre egy értekezletet hívott egybe f. hó 12 ére ahol is megvitatás tárgyát képezte a Schlesinger és Polakovits cég indítványa. Az értekezlet, a főszolgabiro, s különösen a magyar folyam és tengerhajózási vállalat kiküldötte Pellet főtelügyelő ismertető beszéde után kimondotta, hogy szükségesnek látja a körösi víziút kiépítését, annál is inkább mivel a Körös, a szállításra alkalmas, mit a f. év tavaszán a folyam és tengerhajózási vállalat kezdeményezésére, a törvényhatóság képviselőiben megtartott próbahajózás is bizonyít. A próbahajózásnál a vármegye képviselőiben az alispán volt jelen, ki épen Szarvas városa érdekében — a próbahajózás alkalmával felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint — már megtette a kelő intézkedéseket arra, hogy itt e kikötő létesülhessen, amennyiben a törvényhatóság képviselőiben kijelentette készségét arra, hogy a Köröshöz hozzájáró út, valamint megfelelő kikötő építtessék. Az értekezlet kimondotta ezek után, hogy keressék meg a vármegye törvényh miszerint a mar fentebb említett utak és kikötő helyek építésére a törvényhatóság tegye meg a helyszíni bejárást, s támogassa a mezőgazdág érdekében olyannyira fontos víziút minél előbbi kiépítését.

Szükségesnek látszik még a létesítendő kikötő helyhez vasuti hozzájáró út építése is, amely a Szarvas—mezőtúri vonalon, a körös hídja előtt egy kitérővel lenne elérhető.

Szükséges e vasuti út azért is, hogy a Szarvasról, de inkább a környékről továbbittandó gabona kényelmesen szállíthatassék a hajóhoz. E kitérő építése a kereskedelmi miniszter hatáskörébe tartozván az értekezlet készséggel járult ahoz, hogy e kitérő építésére esetleg egy küldöttség útján kéretnék fel a miniszter, de először megkeresni kéri a vármegye alispánját, hogy a kereskedelmi miniszternél a kitérő engedélyezése iránt az előterjesztést megtenni szives legyen.

Az értekezlet kimondotta továbbá, hogy miután a körösparti községek olyannyira vannak anyagilag érdekelve a víziút kiépítése által, nyujtassék mód arra, hogy ez ügyet a községek képviselő testületei is tanácskozásuk tárgyává egyék, s hogy esetleg az ügy sürgős megoldása érdekében küldöttség által is kérelmezzenek a kormánytól, az értekezletet vezető főszolgabirot tehát megbizza, hogy a községeket ily értelemben keresse meg.

Hosszas, s beható eszmecsere után az itt elmondottak lettek volna röviden az értekezlet határozatai. Nem szándékozunk most hosszabban ez ügygyel foglalkozni, hisz lesz arra

rövid időn belül módunk, amidőn községi képviselőnk ez ügyet tárgyalni fogja. Most csak az volna kívánatos, ha ne csak a község, hanem a szarvasi takarékpénztár is, mely egy nagy áruaktár tulajdonosa, s így közelről érdeklie nagy horderejű kérdés megoldása vállvetve támogatná egymást, hogy esetleg már a képviselői közgyűlésen egy kész tervvel állhatnának elő, nehogy a sokhuza-vona által, a földmives nép és kereskedelem érdekében oly fontos eszme a megvalósulástól tova essék.

Választmányi ülés. A helybeli polgári leányiskola választmánya nagyiszületű Áchim Adam elnököle mellett ülést tartott, melynek egyetlen tárgya a kedvezményért folyamodók kérvényeinek elintézése volt. Az elégedett tandíj összege mintegy 270 trt.

Közgyűlés. A helybeli polgári leányiskola f. hó 19-én tartotta, tanévnyitói közgyűlését. Áchim Ádám ér. esperes elnököle mellett. A közgyűlés újból megválasztotta elnöké: Áchim Ádámot, alelnökké Haviár Danit, ügyészsé Dr. Haviár Gyulát, igazgató pénztárossá Margócsy Gyulát, s jegyzővé Oláh Miklóst. A választmány tagjai megmaradtak, kivéve Dankó Samu tanítót, kinek helyére, minthogy megszűnt az intézet tagja lenni, Zvariányi János lelkész választott. A hirdetett pályázat eredményes volt, amennyiben négy polgári iskolai oklevéllel bíró tanítónő küldte be iratait. E négy közül K l i m a c s e k Irén kisasszonyt választotta meg a közgyűlés, minthogy a pályázat feltételei nek ő felelt meg leginkább. Helyét október 1-én foglalja el; addig a tantestület helyettesíti. Végül még Margócsy Gyula igazgatónak a tanév megnyitására vonatkozó jelentése, s az ezzel kapcsolatban kifejtett eszmecsere képezte a gyűlés tárgyát.

Iskolai gyászünnepély. Az országot ért súlyos vesztesség alkalmából a helybeli főgymnasium és polgári leányiskola is kifejezést adott mély fájdalomnak. A főgymn. tanári kara, tanulóifjúsága és számosan a nagy közönségből f. hó 17-én d. 5 órakor gyűltek a főgymn. dísztermében, ahol a Benka Pál tanító szép orgona kísérlete mellett Benka Gyula igazgatónak ez alkalomra átdolozott gyászénekét énekelték el a tanári kar és az ifjúság. Majd M e l i s János főgymn. vallásnár mondott megható imát, mely után újabb ének, ennek elhangzása után B e n k a Gyula, igazgatónak, beszéde következett. A nagy hatást keltő beszédben a utagyar nemzet méltóságát és vesztességét esetele az igazgató, midőn Erzsébet felsőges királynőről mint gyöngéd nőről, szerető anyáról kiváló királynőről, s a magyar nemzet védszónyáról emlékezett meg. Az ünnepélyt Németh István Sándor o. t. az úr imájával, s a tanulói ifjúság egy gyászének elneklésével fejezte be. A helybeli polgári leányiskolában tegnap az az f. hó 24-én folyt le a gyászünnepély, melyot M a r g ó c s y Gyula igazgató nyitott meg. Majd Lukes Ilona tanítónő ismertette szépen átgondolt beszédében az országot ért nagy vesztességet, s a növendékek szavaltak néhány ez alkalomra írt szép költeményt. Mind a főgymnasiumi, mind a polgári leányiskola növendékei részt vettek a városban tartott összes gyászistenmisztelen.

Alakuló közgyűlés. A szarvasi nemzeti szövetség október 16. d. u. 4 órakor tartja alakuló közgyűlését. A közgyűlésen az országos nemzeti szövetség küldöttsége is részt fog venni.

Mezőhegyesi kirándulás. Lapunk mult számában közöltük a mezőhegyesi tanulmány uton kirándult jobb földmivelőkből állott társaság élményeit. A kirándulásban 89 vettek részt csak a jövő hóban megalakulandó nemzeti szövetségbe valamennyien tagnak beléptek. Érdekeseink tartjuk a belépők névsorait közölni:

Ifj. Janurik Pál, Podani Pál, ifj. Simkovic Pál, ifj. Tepliczky János, Medvegy Mihály, ifj. Komlovszky György, Bankó János, Bankó Mihály, Kondacs János, Kondacs István, Kepenyés Pál, ifj. Kondacs Soma, Valach János, Szrnka J. János, Litauszky Pál, Litauszky György, Sonkoly Mihály, Janurik György, Janurik Gy Pál, Melis Mihály, Szrnka János, Mladoniczky Márton, Nyemcsok János, Lestyán János, Sárkány János Kondacs György, Kondacs Pál, Brachna Mihály, Kiss György, Sárkány György, Kovács Sámuel, Matusik György, Kiss Mihály, Kis M. Mihály, Czinkoczký János, Czinkoczký J. János, Roszik Máté, Komár György Komár Gy. György, Biszterszky Pál, Valkovszky Mihály, Jancsó János, Zina Pál, Melis János, Janurik Pál, Boros György, Csesznak Pál, ifj. Szakács Pál, Kondacs András, Kondacs A. András, Medvegy Mihály, Bakulya György, Csesznak János, Lestyán András Goda Lestyán György Goda, Paluska János. Semetka Sámuel, Kita András, Tusják András, Benko János, ifj. Melis Pál, Gyemjan János, Zachorecz György, Filyó Pál, Fabo András, Lustyik Pál, Kugyela Balázs, Ku

gyela János, Molnár Sámuel, ifj. Kepenyés János, Kepenyés J. György, Jancsik Pál, Petrács György, Povázaay János, Kepenyés Mihály, Belopotóczky István. Csicsely Pál, Szirony András, Tusják György ifj. Boros János Lancia János, Szvák Mihály, Gersán János, Sonkoly Mihály, ifj. Kozsuch Mihály, Harmati János, Gaál János, Gyemjan György.

Presbyteri gyűlés. A helybeli ág. hitv. ev. egyház presbyteriuma H a v i á r Dániel egyházi felügyelő és Z v a r i n y i János ág. lelkész ikerelnököle mellett szeptember 20-án délelőtt gyűlést tartott. Az ág. lelkész megnyitói szavai után Haviár Dániel egyházi felügyelő megemlékezvén azon váratlan s megdöbbentő esetről, mely kedves hazánk szeretett királynőjének Erzsébetnek orgyilkos kéz által kioltott életével mély gyászba borította az ország minden rendű lakosának szívét, megható beszéd kíséretében amelyet a presb. állva hallgatott — indítványozta, hogy a presbyterium mély fájdalomnak jegyzőkönyvben is adjon kifejezést. Az indítvány előgádatott s jegyzőkönyvileg is meg lett örökítve. Miután felolvastatt a gazda biz. szept. 3. az új paplak és iskola átvételéről felvett jökönyv, a presb. utasította a vallalkozót, hogy az abban foglaltak végrehajtásáról f. é. október hó végéig haladéktalanul gondoskodjék, ellenkező esetben az egyház kénytelen lesz a szerződés értelmében szigorúan eljárni. A halotti búcsuzatokat, melyeket a tanítók az iskolák érdekében törölni kérték, a presb. továbbra is fentartandóknak mondta ki s az új tót — mint magyar búcsuzatoknak egy árt szabott. A lemondás folyán megüresedett bányakerületi felügyelői állás betöltésénél az egyház Z s i l i n s z k y Mihály államtitkára adta szavazatát. Felolvastattak s tudomásul vétettek az elmúlt tanévre vonatkozó közelelkeszi jelentések, melyek tanítóink lelkiismeretes munkásságáról tettek tanbizonyosságot. Tudomásul vette a presbyterium, hogy ezentul az egyház minden lelkészi állás után 12 trt. köteles fizetni évenként az országos papi nyugdíjra. A gazd. bizottság indítványára a presb. átiratilag megkeresi Szarvas nagy község képviselői testületét az iránt, hogy a község tulajdonát képező s a muszajvárosi új iskolával délfelől szomszédos belelek felé az egyháznak iskolai udvar és kert nagyobbításá czéljából díjmentesen adományozni kegyeskedjék.

Esküvők. A Brechtovich Gusztáv kondorosi közs. irnok f. hó 8-án tartotta esküvőjét Oroszában Vargha Krisztina okl. tanítónővel. P r i v l e r Pál esáki uradalmi tanító f. hó 20-án vezette oltárhoz Aszdóton Kreisz Margit kisasszonyt, Kreisz István urad. domonyi ispán bájos és kedves leányát. Az esküvőre többen utaztak fel Pest megyébe a völégény kondorosi barátai s rokoni közül.

Állomás elfoglalás. A kondorosi államilag segélyezett községi ovodához kinevezett ovónő Maresek Jolán kisasszony ezen állomását f. hó 15-én elfoglalta. Segítse az ég nehéz de szép hivatásában!

Színház.

Egy hét előadásairól kell beszámolnunk. Általánoságban nem igen lehetséges változtatnunk azon az itóleten, melyot mult heti jelentésünkben vontunk le az előadások s a társulat értékéről, de visszatér az igazság teljességéért tartozunk elismerésünket kifejezni egyrészt az igazgatónak, mert új darabok színhozatalával a műsort érdekessé és változatosabbá teszi, másrészt a társulatnak, mert igyekezett jellemző fellépését s ezért bár az egyes alakítások nem is érik el mindig azt a művészi fokot melyet a fejlett aeszthetikai ízlés megkövetelt s az emberi érzelmek és szenvedélyek alapos ismerete természetessé tesz az előadók részéről: mindamelllett jellegzetes, sokszor találó, legtöbbször gondos tanulmányt mutató, néha a magasabb igényeket is kielégítő játék tanúvá tették a nagyközönséget. — Az előadott új darabok becsét illetőleg annyit mondhatunk, hogy bizony azok sok kívánni valót hagynak s meg sem közelítik a régibb elaszikus színművek tökélyét, sokszor csak éppen hogy alkalmasok egy estének betöltésére.

A részletekről következőkben számolhatunk:

Szept. 15. Csütörtök A d i p l o m á s k i s a s z s o n y o k, itt először. A milyen az életkép tárgya a valóságban, olyan maga a darab is Fércz munka, képzelenséggel tele tálolmány, meséje semmi, komikuma a legalantasabb világban járó, míg a karzatnak is vastag, durva. — Szinte csudálja az ember, hogy lehet harmadfélorán keresztül ily haszontalansággal traktálni a publikumot. A szereplők közül, a kik különben dícsérettel megállták helyüket — kiemelendő — Lévay Sárka, ki eleven játékával, jól alkalmazott hypnotismussal a nézőtörro is megtette a maga hatását. Jól játszott Déri Béla, de talán legelőbbet mutatott Tisztay Miksa. — Juhász, Gööz Aranka, Baranyay, Torday

Tordayné szintén megállották helyüket, hogy el ne felejtjük Tuboly Klementint, a ki a legnagyobb mértékben tudta érvényesíteni szerepének ellenszenves hatását. Az egyetemészekről pedig legjobb lesz nem is szólni. nagyon vén jogász típusok voltak közöttük.

Szept. 16. Pénteken. A varázsgyűrű operettet adták csekélyebb számu közönség előtt, némi szerep változással, a menyiben Tordainót rekedsége miatt Lévay Sárka, ezt pedig Halmayné helyettesítette. — Rónéet Lévay Sárka a nala megszokott ügyességgel alakította, Michlettet pedig Halmayné adta, a ki Baranyaival nem épen épületes de a karzatnak igen tetsző couplet énekelt.

Szept. 18-án Vasárnap Géczy Ferencz Gyimesi vadvirágját zsufolt színház mellett adták. Magdolnát Halmayné igen ügyesen személyesítette. Minden tekintetben Megfeleltek várakozásunknak Lévay Sárka (Mária) és Juhász Sándor (Gyuri) s épen azért csudáljuk a közönséget, hogy kettőjüknek gyönyörű, fakadó énekével szemben az elismerés nyilvánításában fukarkodott. Igen jó volt Juhászné, mint a részeges harangozó nem épen gyengéd élete párja, a ki folyton kelepelő nyelvével méltó tekintélyre tett szert férje, a szintén jó alakítással játszó Nagy Gyula előtt. Tisztay mint a harangozó furtangos fia keltett több ízben derűtséget.

Szept. 19-én Hétfőn Trilby került színre Gyurik (Geszi) Ferencz színész fellépésével. — Regényes színmű volna e darab, de bizony abban több a mystuzizmus mint a romantika. Idegbeteg századunk beteg szüleménye hypnotismusról álmódó korunk gyenge alkotása az egész. Hiszen Svengali a maga méreteetlen kapzsiságával is nem annyira bűnös, mint inkább bolond, futó bolondja egy fia ideának, mely nem ad neki nyugtot s durva gazemberré teszi egy ártatlan nővel szemben, a kinek minden bűne mindon hibája az, hogy költő képzelete oly gyöngékké alkotta idegeit, hogy egy gazemberbe oltott szeméből lövell, hypnotisnak csutolt áramra reagálnak. Hát hol itt az erkölcsi törvények, nemes szenvedélyek összeütközése, a mi pedig feltétlen alapkövetelménye tragikumnak és komikumnak egyaránt? No de hagyjuk ezt, a kor felfogását meg javítani nem lehet. Hát a szereplők? Földünknek tartozunk annyi udvariassággal, hogy róla szóljunk először Gondos tanulmány nyilatkozott meg alakításában úgy egészét mint részleteit tekintve, sőt itt ott a tehetség határozott nyomait is mutatta játékának egyik-másik nüanszával. Kívált a színházi jelenetben szinte drámai erővel játszott. A tudat hogy a szervezében rejlő titkos erő gyengül, az aggodalom, hogy Trilbyre gyakorolt betolyását alig tarthatja fenn sokáig s a félelem, hogy képességeinek tulesigázása életerejét oltja ki, hiven tükröződött vissza szavain mozdulatain s arczvoalain. Összeütközésében Trilby rajongóival hatásos hirtelen halálával szinte ijesztő volt. De elismerésünket némileg csökkenti az a tapasztalat, hogy a rejélyest sokszor túlozta, mozdulatai néha nem annyira kísérletiesek, mint inkább kísérletiek voltak, hogy egyik másik jelenetben többször mutatta a hátát, mint az arczát a közönségnek. No de ezek olyan hibák, melyeket a szorgalmas gyakorlat, a tanulmány elenyésztet s hisszük, hogy Gesziy Ferenczot idővel a magyar színészet jelesebb apostolai között fogjuk találni. A többi szereplők közül Tubolyt kell kiemelnünk, kinek jónépia lehetett, mert elevenség s itt ott némi báj nyilvántult alakításán. Legjobb volt a 3-ik felvonásban néma alvajáró szerepében, mikor szakgatott s erős sóhajokra nem igen nyílt neki alkalm. Nagy Gyula Taffy Juhászné Vinarné szerepében vitta ki elismerésünket, de már Billie [Déry Béla] nehézkes beszédéről, alig érhető kiejtéséről, szintelen jatekáról kevés jót mondhatunk, mint a hogy nem dícsérhetjük Szepesy Paulát, kibén az anyai fájdalom abban nyilatkozott, hogy nem igen tudta a szerepét.

Szept. 20-án "Niobe" igen szellemes behózat került színre, melynek sikerét főképp Nagy Gyula és Daróczy Ilka mozdították elő. Kár, hogy ez utóbbinak bár a társulat tehetségesebb erői közé tartozik, ritkán nyílik alkalmja szerepeiben mutatkozni. Űgyesen mozgott Gööz Aranka, Juhászné meg a vén kisasszony szerepével okozott derűtséget.

Szept. 21-én Konti József „Talmi hercegnő" cz. 3 felvonásos operettje ment közepes számu közönség előtt. Maga az előadás összevágó volt, egy pár énekvezémet igazán precízsen énekelt a kar, de azért észrevehető volt bizonyos összhangtalanság épen a kar szerepében. Az elevenen haladó és mulattató meséjű darabban alakításukkal kiváltak: Tisztay (Darius herceg), Halmayné [Jovonne], Nagy Gyula (Cognac) Kedvesen adta Margitta hercegnőt Lévay Sárka.

Hirdetmény.

Őcs és kir Apostoli Felségének 50 éves uralkodói emlék-ünnepé alkalmából alapított „jubileum emlékérem” viselésére jogosultak újabb rendelkezés folytán újlag összeírtnak, — annál fogva felhivatnak az eddigelé nem jelentkezett s a már egy ízben összeírt emlékérem viselésére igényt tartó — ez alkalommal csupán 1859—1875. évig, illetve ezen időközt besorozott s kiszolgált katonák, hogy miután igényjogosultságuk katonai okmányuk alapján lesznek illetékes helyen elbírálandók — birtokukban lévő végelbocsátó leveleket, kilépti igazolványukat a f. évi szeptember hó 26-ig Szarvas köz- ség katonai ügyosztályánál okvellen adják be, hoi is az illetőktől az okmányok bevonatnak

Kelt Szarvason, 1898 szeptember 7.
SALACZ, jegyző.

5484 számú honvédelmi miniszteri rendelethez
394

Hirdetmény

a népfelkelés jelentkezéséről

Az 1893 évi XXXVII. t. cz. alapján mindazon katonailag kiképezett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a cserdörségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képezettek kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal elvannak látva, f. évi október hó 4-én 1863 1868. évben születtek és Kondoros Okt hó 5-én 1859 1862 évben születtek Okt hó 6-án 1856 1858 évben születtek

és mindennap a megfelelő évfolyambeli Szarvason tartózkodó idegenek a városházán személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az írásbeli jelentkezéshez minden községi előjárásnál ingyen jelentkező lap kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére nézve a községi előjáróság és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást

A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány (végelbocsátó levél, kilépti bizonyítvány ajánlati lap) elhozandó az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó

Az itt tartózkodó de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni mint magyar honosok

A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2—5 egész 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetelik

Kelt Szarvason, 1898 aug. 22 én
Az előjáróság.

Felölös szerkesztő:
SZIKES ANTAL.

V. II. 250/2 szám — 1898.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulai kir. törvényszék 1898/6469/r. számú végzése által Réthy S. utóda szarvasi cégéjévé Rác István és neje kondorosi lakosok ellen 415 frt 72 kr. tőke. ennek 1898 évi auguszt hó 15 ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 57 frt 27 kr. perköltetés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1161 frt 10 kr-ra becsült a békés szent

andrási takarékpénztárjára az 1898. v. II. 253/1 sz. végzés alapján 600 stje felülfoglalt üzleti felszerelvények, vegyes kereskedelmi áru cikkek, butorok és házi eszközökből álló ingóságok az összes foglaltatók és felülfoglaltatók javára nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1898 V. II.—250/2 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszírién vagyis Kondoroson 53 sz. háznál leendő eszközzésére 1898 ik év október 7 ik napjának délelőtt 10 órájára határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szán dékokoz ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 103. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szarvason 1898 évi szeptember 23.

HOLCSV ARNOLD. kir bir végrehajtó.

Értésítés.

Van szerencsém a n. érdemü közönséget értesíteni, hogy üzletátköltözés miatt a még raktáron levő



teljesen kiárulom, s azokat minden elfogadható áron eladom, midőn a kedvező alkalom kihasználására az érdekeltek szives figyelmét felhívom

Maradtam tisztelettel
Nyácsik S.
utóda.

H I R D E T E S E K.

DANTZKY SÁNDOR

könyvnyomdája

—|| SZARVASON.

ELVÁLLAL MINDEN A K Ö N Y V N Y O M D A S Z A T K Ö R É B E V Á G Ó M U N K Á T, U G Y M I N T

DISZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK.

ELJEGYZÉSI- ÉS ESKETÉSI KARTYÁK, IZLÉSES MEGHIVÓK ÉS TANCZRENDEK SZINES NYOMAS VAGY ARANYOZÁSSAL

ÉTLAPOK, VÁROSI ÉS KÖZSÉGI HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK

JEGYZÉKEK, CZIM-, ASZTALI- és NÉVJEGYEK GYÁSZLAPOK, KIMUTATÁSOK, IDŐSZAKI IRATOK stb

A „Sarvasi Lapok” kiadóhivatala minden hazai hírlapra és regényre előfizetést elfogad.

H I R D E T É S E K E T
j u t á n y o s á r o n v e s z t e l
a k i a d ó h i v a t a l.